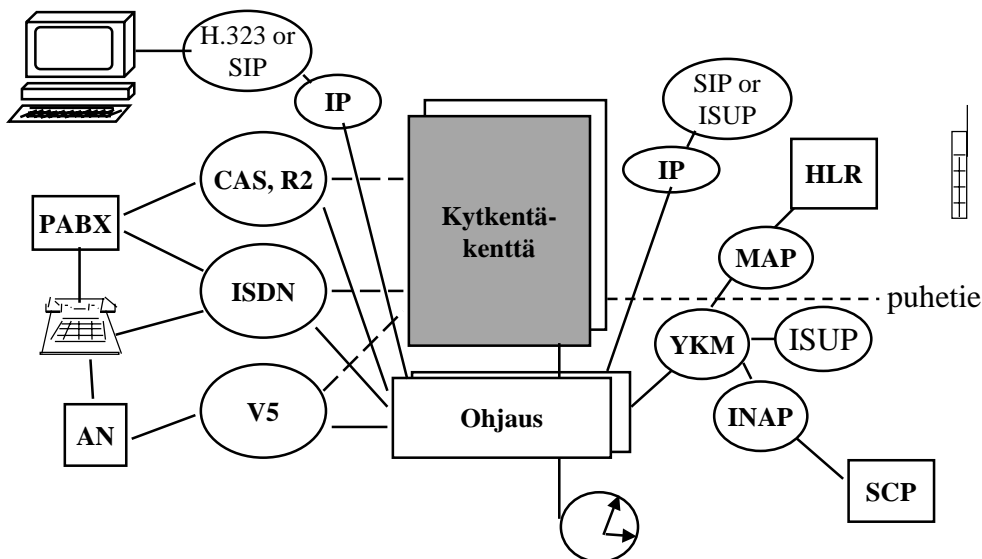

Piirikytkentäiset kytkentäkentät

- ✓ Mitä ja miksi
- ✓ Tilakytkentä
- ✓ Aikakytkentä
- ✓ Analogiat
  - § Tila-tila
  - § Aika-tila
- ✓ Kaksiportaiset kytkentäkentät
  - § AA
  - § AT
  - § TA
  - § TT

Kurssin kuva välitysjärjestelmästä

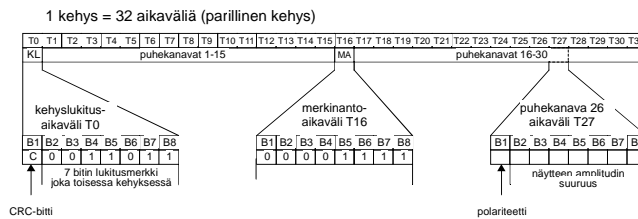

Kapeakaistakenttä kytkee PCM-aikavälejä

✓ PCM30 -kehysten aikavälin nolla sisältö vaihtelee parittoman ja parillisen kehysten välillä

§ Parillinen kehys sisältää kehyslukituksen -> aikavälit löytyvät OK.

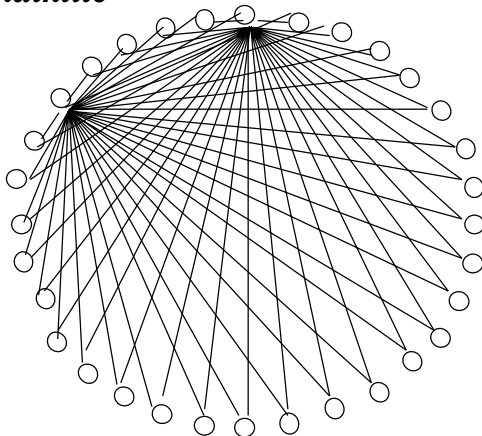
§ Pariton kehys sisältää hallintainformaation

✓ Puhelukanavan bittinopeus on 64kbit/s ja PCM30 -kehys siirretään 2,048 Mbit/s nopeudella.

✓ Ennen kytkentää nopeus voidaan muuttaa ja voidaan siirtyä aikavälien rinnakkaisesitykseen.

Ilman kytkentää verkossa tarvitaan kiinteä yhteys kaikilta kaikille

$n*(n-1)/2$ yhteyttä - on tyypillinen skaalautumisongelma, jota tietoverkoissa joudutaan ratkaisemaan eri tavoin eri yhteyksissä.

Kytkekentän avulla näin voidaan puhelun tai lyhyemmäksi ajaksi kytkeä halutut johdot yhteen.

Kaksisuuntaisen puhutien muodostamiseksi on tehtävä kaksi kytkentää!

Televerkoissa puhelinkeskukset ja digitaaliset ristikytkentälaitteet suorittavat kytkentää

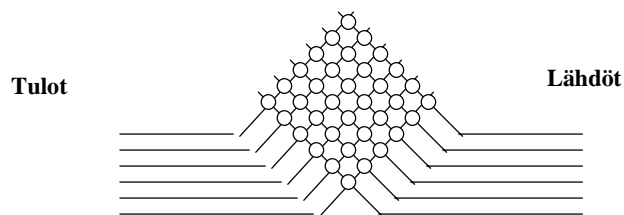
- ✓ **Yhteys päätelaitteiden välillä on joko**
  - § Kiinteä
  - § Kytkeäminen
- ✓ **Kytkeäminen yhteys edellyttää mekanismia, joka yhdistää oikeat informaatiovirrat keskenään**
- ✓ **Informaation kytkentä suoritetaan *kytkentäkentässä*, jonka rakenne riippuu pitkälti *verkon toimintatavasta, käytössä olevasta teknologiasta ja vaaditusta kytkentäkapasiteetista*.**
- ✓ **Kaksi näkökulmaa: kombinatorinen ja teknologinen.**

Kentän perustoimintoja ovat aika- ja tilakytkentä

- ✓ **Puhelinverkon keskukset käyttävät usein sisäisesti PCM30 -kehystä tai sen monikertaa.**
- ✓ **PCM30 -kehys rakentuu aikajakoisella kanavoinnilla, joten yksittäinen puhekanava on sidottu ajassa kehykseen.**
- ✓ **Kommunikoivat päätelaitteet voivat sijaita eri PCM-yhteydellä, joten puhekanavat on sidottu myös tilaan(paikkaan), jossa ne tulevat keskukseen.**
- ✓ **Edelliset ominaisuudet on helppo ottaa huomioon erillisissä aika- ja tilakytkentää suorittavissa kytkimissä.**

Tilakytkin on kentän perusrakennuspalikka

- ✓ Tilakytkin on yksinkertainen ristikytkentämatriisi, jonka kytkentäpisteitä ohjaamalla voidaan informaatiovirtaa suunnata.

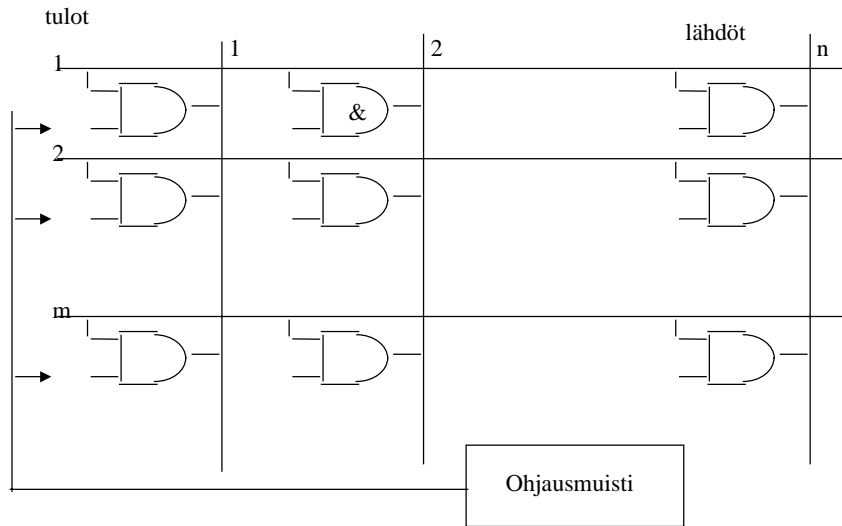

Kukin voi olla auki tai kiinni
Yhdessä lähdössä voi kerrallaan olla kiinni
vain yksi kytkin

Tilakytkimen ohjaus on syklistä tai jatkuvaa

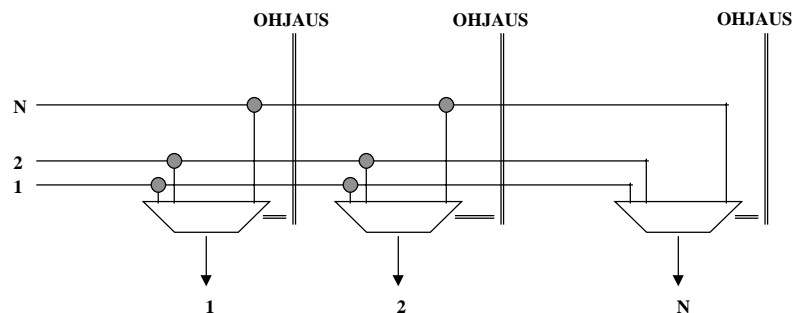
- ✓ Ohjaustapa riippuu kytkettävien johtojen luonteesta.
- ✓ Jos johdot ovat PCM30 -johtoja, suoritetaan ohjaus syklisesti siten, että ohjaus muuttuu aikavälin viimeisen bitin ja seuraavan aikavälin ensimmäisen bitin välissä.
- ✓ Jos johdot ovat 64kbit/s puhekanavia voi ohjaus olla kiinteä/jatkuvaa.

Tilaporras - esimerkki

Esimerkki (2) tilakytkimestä

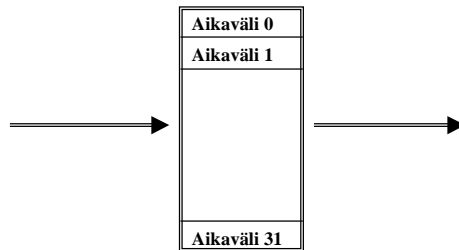
✓ Tilakytkin voidaan toteuttaa $N \times 1$ -multipleksereillä.

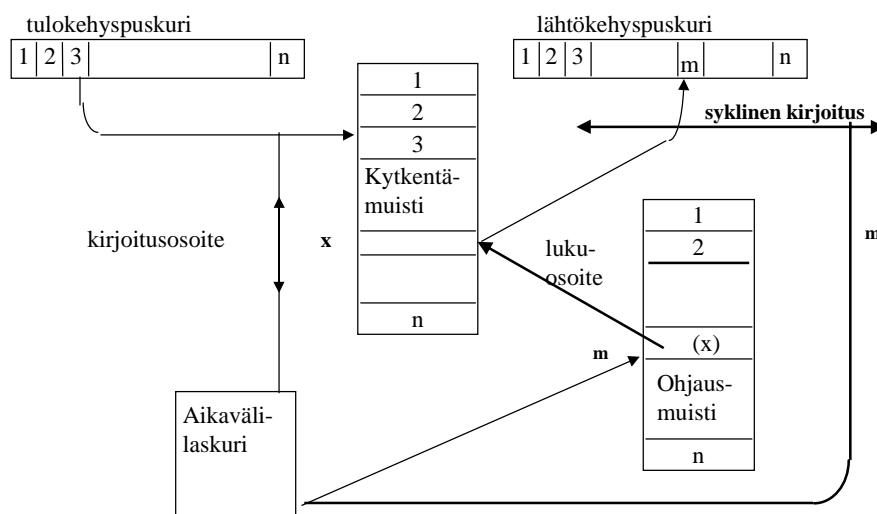
✓ Yhteen lähtöön voi kullakin hetkellä olla ja on kytkettynä tasan yksi tulo. Kuhunkin lähtöön menee aina jotakin.

Aikakytkin järjestää aikavälit uuteen järjestykseen

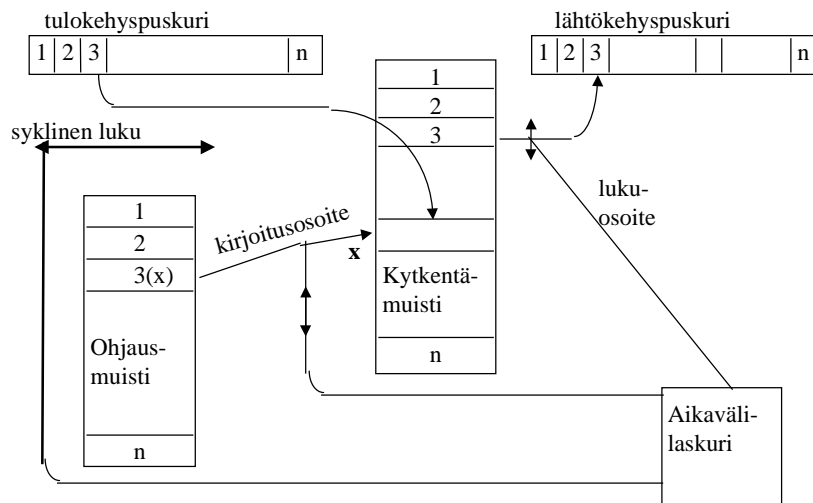
- ✓ Tilakytkin on muisti, joka puskuroi tulevan PCM30 -kehysten tai sen monikerran.
- ✓ Kehys luetaan muistista lähtevälle johdolle ohjauslogiikan määräämässä järjestyksessä.

Aikaporras - sarjakirjoitus-osoiteluku

Aikaporras - osoitekirjoitus-sarjaluku

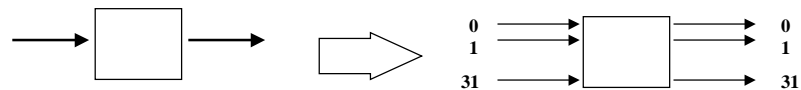

Aikakytkinten ominaisuuksia

- ✓ Tulokehyspuskuriin bitit tulevat johtojen bittinoipeudella, ne lähtevät lähtöpuskurista johdon bittinoipeudella - siis pä edellisestä pitää lukea aikavälit samaan tahtiin ja jälkimmäiseen kirjoittaa samaan tahtiin ja järjestyksessä.
- ✓ kytKentämuistiin kohdistuu kehyksen aikavälimäärän verran kirjoituksia ja sama määrä lukuoperaatioita kehyksen aikana -> kytKentämuistin nopeus on kriittinen parametri: saatavilla oleva nopeus halutaan hyödyntää täysimääräisesti, mutta sen yli ei voida mennä ilman rinnakkaisuutta = monistamatta kytKentämuistia.
- ✓ Sarja-rinnan ja R/S -muunnos hyvä tehdä kehyspuskureissa
- ✓ ohjausmuistin nopeusvaatimus on hieman yli puolet kytKentämuistista, koska joskus kytKentöjä pitää myös muuttaa.

Aika-tila -analogia

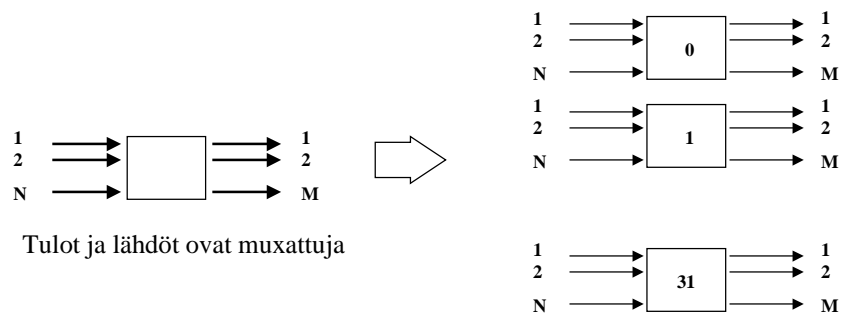
- ✓ Aikakytkentäinen PCM30 -kytkin on muunnettavissa tilakyttimeksi muuttamalla PCM30 -kehysten aikavälit rinnakkaisuotoon.

- ✓ Tilakytkin sijoittuu tulokehyspuskurin ja lähtökehyspuskurin väliin.
- ✓ Onko tämä looginen muunnos reilu?

Tila-tila -analogia

- ✓ Tilakytkenäinen PCM30 -kytkin on muunnettavissa puhtaaksi tilakyttimeksi jakamalla jokainen PCM30 -aikaväli omaan kytkimeen.

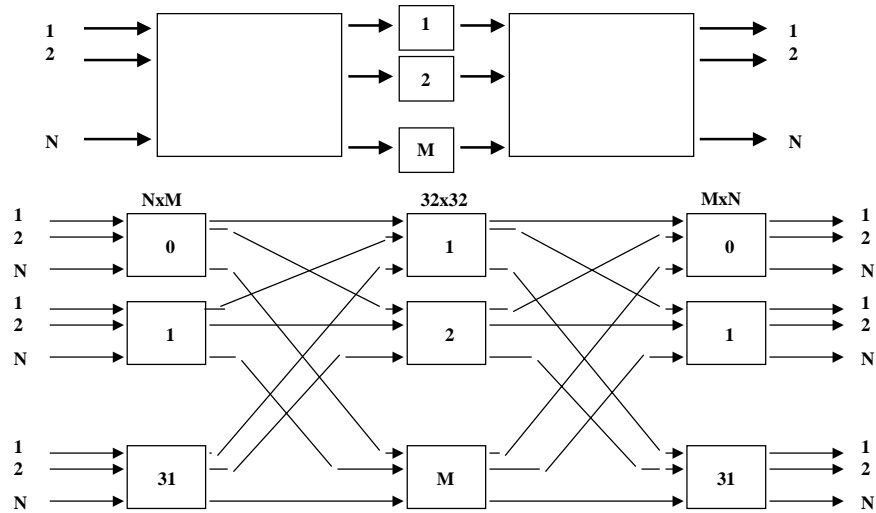

Tulot ja lähdöt ovat muxattuja

Aikavälin kytkemiseksi riittää ohjata yhtä yo laatikoista

Esimerkki muunnoksesta

Tila- ja aikakytkimien ominaisuuksia

Tilakytkimet

- ✓ Peruskytkinten (AND-portti) lukumäärä kasvaa:
tulojen lkm x lähtöjen lkm
eli neliöllisesti.
- ✓ Lähtöjen nopeus määrittelee komponenttien nopeusvaatimuksen.
- ✓ Väylärakenteita sekä tuloissa että lähdöissä. Vaikuttaa vian paikannusta.

Aikakytkimet

- ✓ Kytkin- ja ohjausmuistin koko kasvaa :
 $km+om=2 \times 2 \times$ aikavälien määrä
eli lineaarisesti niin kauan kuin muistien nopeus riittää.
- ✓ Edullinen rakenne niin kauan kuin muistin nopeus riittää.
- ✓ Muistien nopeus määrää maksimikoko.

Kytkentäkenttä muodostetaan erilaisilla tila- ja aikakytkin kombinaatioilla

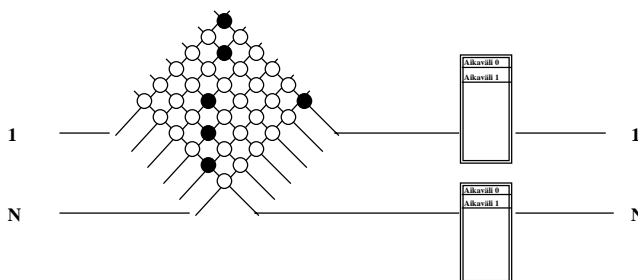
- ✓ Kytkentäkenttä on yksittäisistä kytkimistä muodostettu verkko.
- ✓ Kaksisuuntainen tiedonsiirto edellyttää kahta läpikytkentää kytkentäkentässä.
- ✓ Kytkentäkentän tulee olla pieni estoltaan - mielellään estoton.
- ✓ Estottomuus = kytkentä miltä tahansa tulolta mille tahansa tulolle on *aina* mahdollinen.
- ✓ Tehokas multicast on nykyään tyypillinen toiminnallinen vaatimus. Multicast = yksi tulo ohjataan yhtä aikaa moneen lähtöön.

Kaksiportainen kytkentäkenttä

- ✓ Mahdollisia aika- ja tilakombinaatioita ovat:
  - § Aika-aika (AA)
  - § Aika-tila (AT)
  - § Tila-aika (TA)
  - § Tila-tila (TT)
- ✓ AA-kenttä ei ole järkevä, koska yhdellä aikakytkennällä saavutetaan sama tulos kuin kahdella peräkkäisellä aikakytkennällä.
- ✓ TT-kenttä ei ole järkevä, koska kytkentäkentän estollisuus on suuri eikä saavuteta etua.

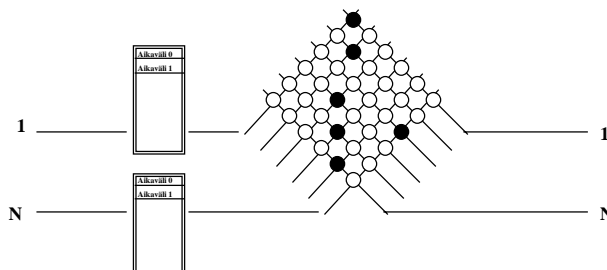
Tila-aika kytkentäkenttä

- ✓ TA-kenttä on herkkä estolle, koska tilakytkeä ensimmäisenä vaiheena aiheuttaa estoa mielivaltaisesti valitulle väylälle.
- ✓ Kuvassa väylän 1 ja N yksittäiset aikavälit pyrkivät samalle lähtöväylälle nro 1.

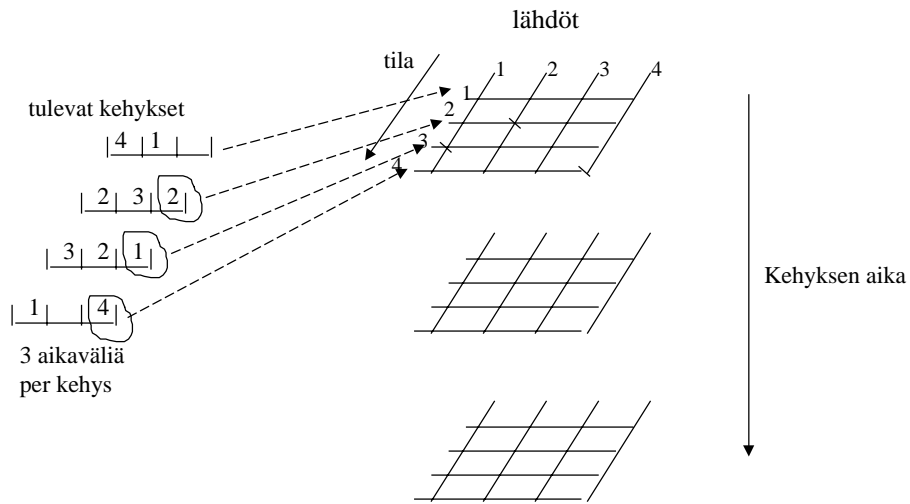

Aika-tila kytkentäkenttä

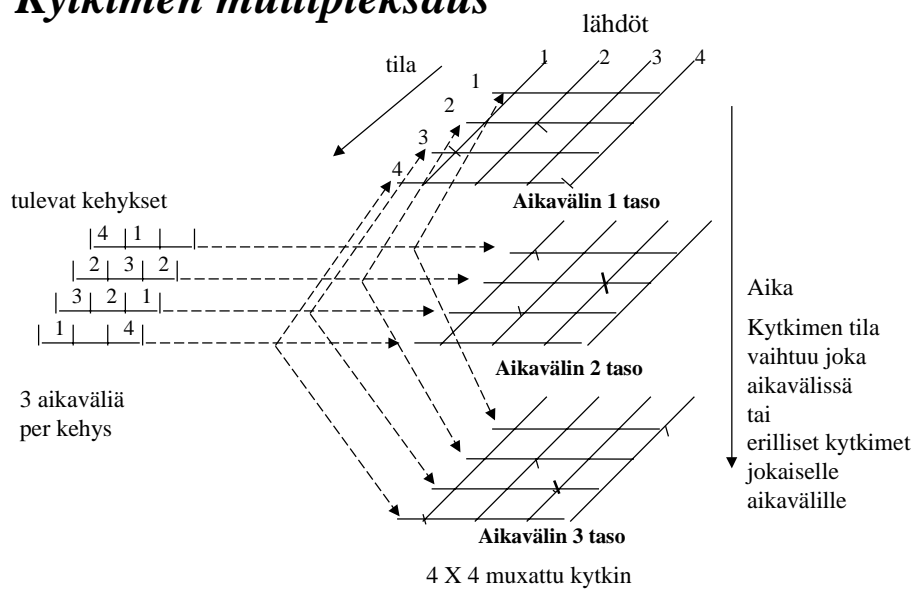
- ✓ AT-kenttä on rakenteeltaan vähäestoinen, sillä aikakytkin mahdollistaa aikavälien järjestelyn niin, että kytkentä tilakentässä on estotonta.

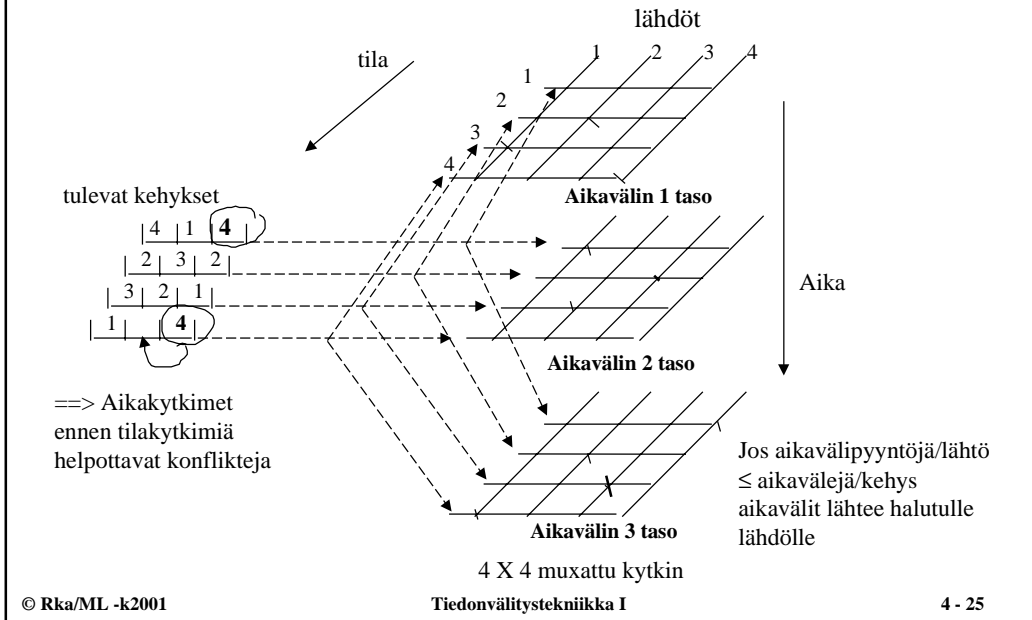
Kytkimen multipleksaus

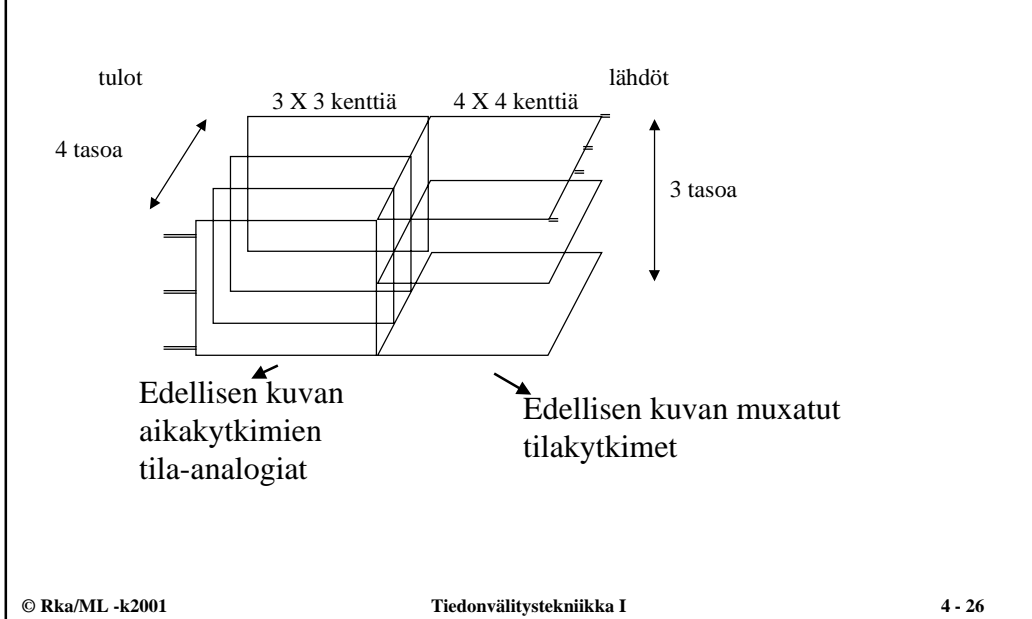
Kytkimen multipleksaus

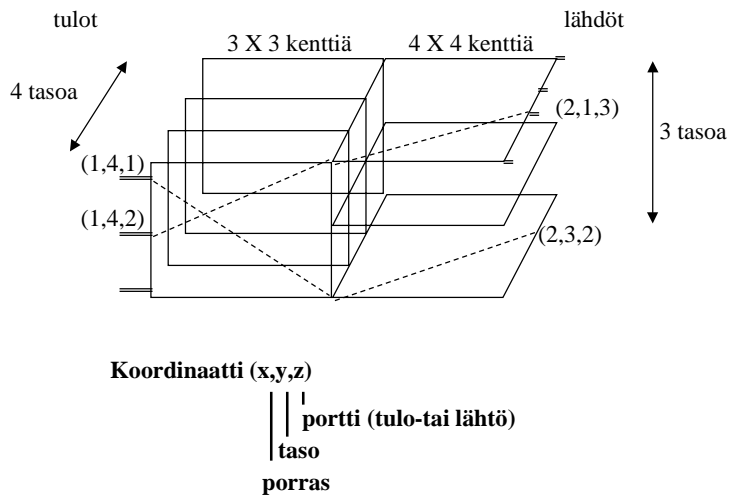
Tulevien aikavälien järjestäminen

AT -kenttää vastaava TT -kenttä

Kytkentä TT -kentässä

Kolmeportaiset kytkentäkentät

- ✓ Kolmeportaiset kytkentäkentät muodostuvat kolmesta peräkkäisestä aika- ja/tai tilakytkimestä.
- ✓ Mahdollisia toteutuksia ovat:
  - § Aika-aika-aika (AAA) (ei merkitystä, ei kytkentää)
  - § Aika-aika-tila (AAT) (=AT)
  - § Aika-tila-aika (ATA)
  - § Aika-tila-tila (ATT)
  - § Tila- aika-aika (TAA) (=TA)
  - § Tila-aika-tila (TAT)
  - § Tila- tila-aika (TTA) (=TA)
  - § Tila-tila-tila (TTT) (ei merkitystä, estollinen)
- ✓ Kolme kiinnostavaa uutta ratkaisua ATA, ATT ja TAT.